

Presuda u spojenim predmetima C-191/14 i C-192/14 Borealis Polyolefine GmbH i OMV Refining & Marketing GmbH/Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, C-295/14 DOW Benelux BV i dr./Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu i dr., kao i C-389/14 i C-391/14 do C-393/14 Esso Italiana Srl i dr., Api Raffineria di Ancona SpA, Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA i Dalmine SpA/Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto i dr.

Mediji i informiranje

Sud proglasio nevaljanom maksimalnu godišnju količinu besplatnih emisijskih jedinica stakleničkih plinova koju je Komisija odredila za razdoblje 2013. – 2020.

Komisija ima 10 mjeseci za određivanje nove količine, dok se prethodne dodjele jedinica ne mogu dovesti u pitanje

U okviru Protokola iz Kyota, direktivom Unije¹ želi se znatno smanjiti emisije stakleničkih plinova² s ciljem zaštite okoliša. Prema toj direktivi, države članice mogu poduzetnicima koji proizvode stakleničke plinove dodijeliti emisijska prava – tzv. jedinice³. Jedan dio raspoloživih jedinica⁴ dodjeljuje se besplatno. Ako je količina besplatnih jedinica koje su države članice preliminarno dodijelile veća od maksimalne količine besplatnih jedinica koju je odredila Komisija, primjenjuje se jedinstveni međusektorski faktor korekcije („faktor korekcije“) kako bi se izjednačile te vrijednosti i smanjile preliminarno dodijeljene jedinice⁵.

Više poduzetnika koji otpuštaju stakleničke plinove su u Italiji, Nizozemskoj i Austriji podnijeli tužbe protiv nacionalnih tijela nadležnih za dodjelu emisijskih jedinica stakleničkih plinova. Poduzetnici osporavaju valjanost nacionalnih odluka o dodjeli za razdoblje 2013. – 2020., a neizravno i maksimalnu godišnju količinu jedinica (kao i faktor korekcije) koje je odredila Komisija u dvjema odlukama iz 2011. i 2013.⁶. Nacionalni sudovi pred kojima su tužbeni postupci u tijeku od Suda traže da se izjasni o valjanosti odluka Komisije.

Svojom današnjom presudom, Sud ponajprije utvrđuje da je odluka Komisije iz 2011. – kojom su iz uzimanja u obzir prilikom određivanja maksimalne godišnje količine jedinica isključene emisije proizvođača električne energije – valjana. Naime, iz direktive proizlazi da se, **za razliku od emisija koje potječu iz industrijskih postrojenja, emisije koje otpuštaju proizvođači električne**

¹ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 9., str. 28.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. (SL L 140, str. 63.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 30., str. 3.)

² Plin koji je najodgovorniji za efekt staklenika na Zemlji je ugljikov dioksid (CO₂).

³ Jedinica predstavlja emisiju ekvivalenta jedne tone ugljikova dioksida u atmosferu.

⁴ **Ukupna količina raspoloživih jedinica** računa se na temelju procjene svih ranijih emisija, a od 2010. uz **godišnje smanjenje od 1,74 % („linearni faktor“)**.

⁵ Moguće je da je potražnja manja od maksimalne količine. U tom slučaju se razlika stavlja na dražbovnu prodaju, a faktor korekcije se ne koristi. Direktiva osim toga predviđa **postupno smanjenje besplatnih jedinica** s ciljem da se one **prestanu dodjeljivati tijekom 2027.** Počevši od tog datuma postojat će dakle samo jedinice na dražbovnoj prodaji.

⁶ Odluka Komisije 2011/278/EU od 27. travnja 2011. o utvrđivanju prijelaznih propisa na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 130, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 29., str. 257.). Odluka Komisije 2013/448/EU od 5. rujna 2013. o nacionalnim provedbenim mjerama za prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica stakleničkih plinova u skladu s člankom 11. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 240, str. 27.).

energije nikad ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna maksimalne godišnje količine jedinica. **U tom pogledu, Komisija nema nikakvu diskrecijsku ovlast.** Takav asimetrični tretman emisija, koji ograničava broj raspoloživih jedinica, u skladu je s ciljevima direktive.

Što se tiče odluke Komisije iz 2013., odnosno one kojom se određuje faktor korekcije, Sud kao prvo navodi da je područje primjene direktive prošireno počevši od 1. siječnja 2013. na način da posebice obuhvaća emisije koje potječu od proizvodnje aluminija i iz određenih sektora kemijske industrije. Nadalje, Sud ističe da je, prema tekstu direktive i unatoč razlikama u jezičnim verzijama – koje su utjecale na ujednačenost njezina tumačenja i primjene od strane različitih država članica – **Komisija obvezna prilikom izračuna maksimalne godišnje količine jedinica oslanjati se samo na emisije iz postrojenja koja su uključena u sustav Zajednice počevši od 2013.,** a ne na sve emisije uključene od tog datuma. Prema tome, Komisija je trebala paziti na to da joj države članice upute relevantne podatke. U najmanju ruku, ako joj ti podaci ne bi omogućavali utvrditi maksimalnu godišnju količinu jedinica, a time i faktor korekcije, trebala je od država članica zatražiti da provedu potrebne ispravke. Međutim, Komisija je uzela u obzir podatke određenih država članica koje su joj, za razliku od drugih, uputile podatke o emisijama koje potječu od novih djelatnosti koje se obavljaju u postrojenjima koja su prije 2013. već uključena u sustav trgovanja jedinicama. **S tog gledišta je odluka Komisije nevaljana.**

Slijedi da bi, s obzirom na podatke koje će Komisiji uputiti države članice na temelju kriterija koje navede Sud, maksimalna godišnja količina jedinica mogla biti veća ili manja od one koju je do sada odredila Komisija.

Što se tiče razdoblja prije današnjeg datuma, kako bi se izbjegle teške posljedice za velik broj pravnih odnosa nastalih u dobroj vjeri, Sud je odlučio da poništenje faktora korekcije neće imati učinak na konačne dodjele koje su već provedene u državama članicama na temelju propisa koji se smatrao valjanim.

Što se tiče razdoblja nakon dana objave presude, proglašenje nevaljanosti stvara privremenu pravnu prazninu koja može ugroziti provedbu sustava trgovanja jedinicama, a time i ostvarenje ciljeva direktive. Sud slijedom toga odlučuje da će njegova presuda stvarati učinke tek protekom razdoblja od deset mjeseci od dana objave kako bi se omogućilo Komisiji da poduzme potrebne mjere.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708